

ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและ
เทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Needs for Graduate Studies in Innovation and Digital
Technology of the Faculty of Industrial Education,
Rajamangala University of Technology

Phra Nakhon

Received : 25 เม.ย. 2568 Revised : 10 พ.ค. 2568 Accepted : 20 พ.ค. 2568

ศกลวรรณ พาเรือง¹ อธิ ธาราสุข² รุ่งอรุณ พรเจริญ³

Skonwan Paruang¹ Thiti Tharasuk² Rungaroon Porncharoen³

¹⁻³ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร 10300

¹⁻³ Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok, 10300

³ Corresponding Author: E-mail: rungaroon.s@rmutp.ac.th, เบอร์ 0846807894

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ 2) ศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และประชาชนทั่วไปที่กรอกข้อมูลสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ หรือ Google Form จำนวน 71 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.5 มีอายุระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 21 คน ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 39 คน และมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 39 คน มีความสนใจศึกษาต่อในแผนการศึกษาแบบ ข (เน้นวิชาชีพ) คิดเป็นร้อยละ 73.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการเน้นไปในทางเทคโนโลยี

จำนวน 38 คน ช่วงเวลาที่สนใจศึกษา เป็นหลักสูตรภาคเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 87.3 และมีการวางแผนศึกษาต่อในอนาคตนั้นยังไม่สามารถระบุได้ จำนวน 45 คน และสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รองลงมาได้แก่ ความยั่งยืนและความสามารถในการปรับตัว และภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และความฉลาดรู้ด้านสารสนเทศ

คำสำคัญ : ความต้องการ สมรรถนะที่พึงประสงค์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the needs for furthering in a graduate-level education in the field of Innovation and Digital Technology under the Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon and 2) examine the desirable competencies for a graduate program. The sample group consisted of 71 participants including alumni, current students, and general public who responded to an online questionnaire via Google Form. The participants were selected using purposive sampling. Data were collected through a questionnaire and analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that the majority of respondents were female (53.5%), aged between 25 and 30 years (30.8%), residing in the southern region (21 respondents), and working as government officials (39 respondents). Most of them had 1–5 years of working experience (39 respondents). A significant portion (73.2%) expressed interest in pursuing a professional track (Plan B) program. In terms of instructional format, 38 respondents preferred a technology-oriented learning approach. A majority (87.3%) favored a weekend-based (Saturday–Sunday) class schedule, while 45 respondents indicated uncertainty regarding their specific study plans. Regarding the desirable competencies for the graduate program in Innovation and Digital Technology, the overall results indicated a high level of expectation. The top three competencies with the highest mean scores were: ICT literacy, flexibility and adaptability, and leadership and responsibility, followed closely by creativity and innovation, and information literacy.

Keywords: needs, desirable competencies, innovation and digital technology

1. บทนำ

ยุคศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลได้ส่งผลกระทบต่ออย่างลึกซึ้งต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และระบบการศึกษา สังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ซึ่งความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปรับตัวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงกลายเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาที่มุ่งสร้างผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพที่สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรมในอนาคตสอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล แนวโน้มการศึกษาดิจิทัลในระดับอาเซียนได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งได้เร่งให้ทุกประเทศปรับตัวเข้าสู่การเรียนรู้แบบดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด สำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) [1] รายงานว่าภายในปี พ.ศ. 2568 ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดจะต้องบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนมากกว่าร้อยละ 70 ของระบบการศึกษาทั้งหมด เพื่อเตรียมพร้อมกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงานดิจิทัล และข้อมูลจาก UNESCO Institute for Statistics [2] ยังแสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เลือกเรียนในหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.2 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 17.8 ในปี 2565 สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของประชากรในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง ประเทศไทยมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรมภายใต้กรอบ Thailand 4.0 ที่เน้นการพัฒนา "คน" ให้เป็นผู้ใช้และผู้สร้างเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีได้เป็นเพียงการต่อยอดความรู้เชิงลึกในสาขาวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และทำงานในรูปแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 [3] ที่ให้ความสำคัญกับความรู้ด้านเทคโนโลยี การคิดเชิงระบบ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย โดยเฉพาะหลักสูตรในสาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเตรียมความพร้อมทรัพยากรมนุษย์ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล รวมถึงทรัพยากรมนุษย์ต้องการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน จึงทำให้มีความต้องการในการพัฒนาตนเองเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นสูง เช่น หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งถูกมองว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับศักยภาพทางวิชาการ และความก้าวหน้าในสายอาชีพ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ได้กลายมาเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจแรงจูงใจของผู้เรียนระดับสูง เช่น ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal-Setting Theory) และทฤษฎี

การคาดหวัง (Expectancy Theory) ซึ่งต่างชี้ให้เห็นว่า ความต้องการในการเรียนรู้ขั้นสูงเป็นกลไกที่เกิดจากแรงผลักดันในและปัจจัยแวดล้อมร่วมกัน [4] คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในฐานะสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านเทคโนโลยี จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนยุคใหม่ที่สามารถบูรณาการความรู้ด้านครุศาสตร์กับนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัลและขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายการพัฒนาตามนโยบาย Thailand 4.0 อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ความต้องการศึกษาต่อระดับสูงมีความเชื่อมโยงกับโอกาสทางอาชีพและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันระบบการจัดการหลักสูตรยังคงต้องพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการเชิงลึกของผู้เรียนมากขึ้น ทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบการเรียนรู้ และผลลัพธ์ทางวิชาชีพ ดังนั้น การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนมุมมอง ความจำเป็น และเป้าหมายของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นกำลังสำคัญของสังคมในอนาคต และสร้างบุคลากรที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีในระดับชาติและภูมิภาค

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.2 เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Design) โดยคณะผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศิษย์เก่า 14 คน ศิษย์ปัจจุบัน 25 คน และประชาชนทั่วไป 32 คน ที่กรอกข้อมูลสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ หรือ Google Form รวมทั้งสิ้น 71 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการจัดกิจกรรม Unlock Your Potential เส้นทางสู่ความสำเร็จใน ป.โท และ ป.เอก วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อาชีพปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบข้อคำถามให้เลือกตอบและเติมคำตอบ

ส่วนที่ 2 ความต้องการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีลักษณะเป็นแบบข้อคำถามให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 3 สมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา แล้วทำการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ

2) สร้างรายการข้อคำถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบข้อคำถามให้เลือกตอบและเติมคำตอบ แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบเขียนตอบ ตามประเด็นที่กำหนด

3) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม และความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการทดสอบมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.0

4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงไปทดลองใช้ (try out) กับศิษย์เก่าที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียนในยุค AI วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงใช้เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ผลได้จากการวิเคราะห์ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.87

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์ในรูปแบบ Google Form ให้กับศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และประชาชนทั่วไปผ่านในการจัดกิจกรรม Unlock Your Potential เส้นทางสู่ความสำเร็จใน ป.โท และ ป.เอก วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

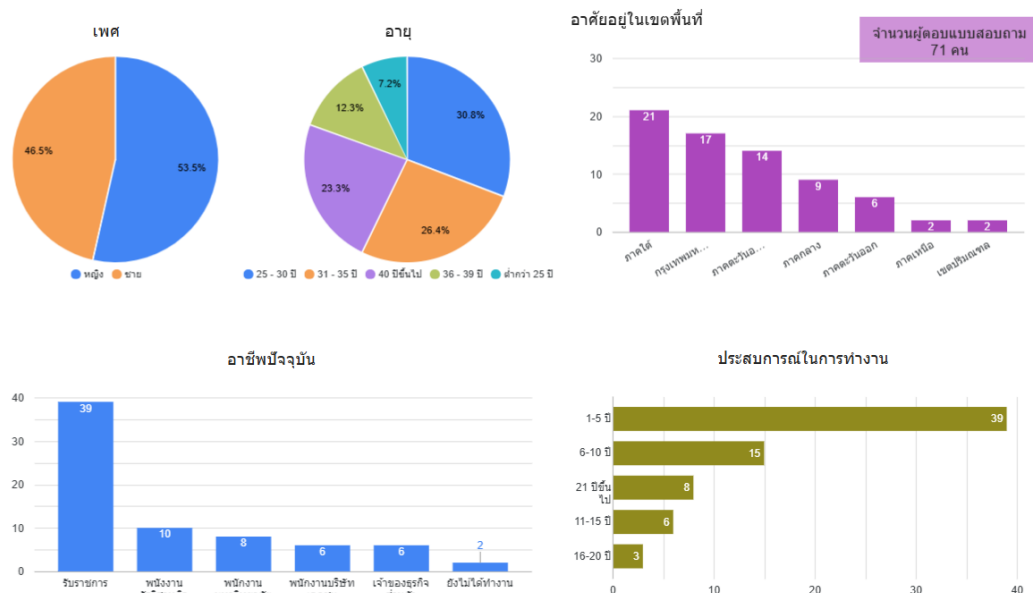
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีรายละเอียดผลการวิจัยดังนี้

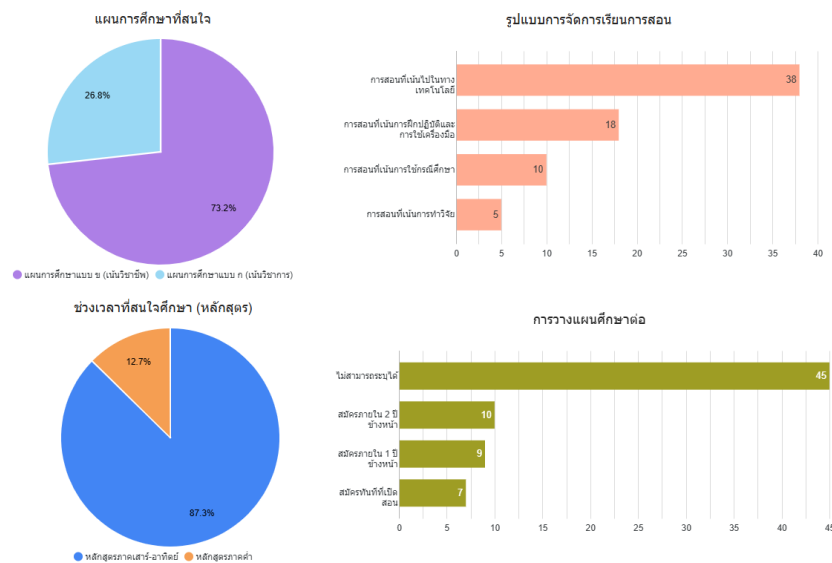
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบข้อคำถามให้เลือกตอบและเติมคำตอบ จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ คือ เพศ อายุ อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อาชีพปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากภาพที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 71 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.5 มีอายุระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 21 คน ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 39 คน และมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 39 คน

4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบข้อคำถามให้เลือกตอบ ได้แก่ แผนการศึกษาที่สนใจ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการ ช่วงเวลาที่สนใจศึกษา (หลักสูตร) และการวางแผนศึกษาต่อในอนาคต ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากภาพที่ 2 ผลการจากวิเคราะห์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจแผนการศึกษาแบบ ข (เน้นวิชาชีพ) คิดเป็นร้อยละ 73.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการเน้นไปทางเทคโนโลยี จำนวน 38 คน ช่วงเวลาที่สนใจศึกษา เป็นหลักสูตรภาคเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 87.3 และมีการวางแผนศึกษาต่อในอนาคตนั้นยังไม่สามารถระบุได้ จำนวน 45 คน ซึ่งอาจจะศึกษาต่อในอนาคต

4.3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5) ระดับ จำนวน 11 ข้อ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา			
1.1 การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา	4.62	0.46	มากที่สุด
1.2 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.70	0.58	มากที่สุด
1.3 การสื่อสาร	4.58	0.58	มากที่สุด
1.4 ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม	4.59	0.50	มากที่สุด
1.5 ความฉลาดรู้ด้านสารสนเทศ	4.70	0.46	มากที่สุด
1.6 ความฉลาดรู้ด้านสื่อ	4.66	0.56	มากที่สุด
1.7 ความฉลาดรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.76	0.43	มากที่สุด
1.8 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว	4.72	0.45	มากที่สุด
1.9 ความคิดริเริ่มและการกำกับตนเอง	4.65	0.56	มากที่สุด
1.10 ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม	4.52	0.65	มากที่สุด
1.11 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.72	0.54	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.66	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ภาพรวมสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ เรียงค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.43) รองลงมาได้แก่ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.45) และภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.54) และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.58) ความฉลาดรู้ด้านสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46)

4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบ เกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เช่น การจัดการเรียนการสอนมีการเรียนแบบผสมผสานเพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลสถานศึกษาสามารถเข้ารับการศึกษาค่อยๆ ได้ง่ายขึ้น เพิ่มเติมในด้าน software development ตามความจำเป็น หรือการสร้างควมคุ้นชินในการใช้ platform ทางการศึกษาต่าง ๆ ทั้ง AI / VR / AR และเพิ่มความหลากหลายของวิชาชีพที่ต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.5) มีอายุระหว่าง 25-30 ปี (ร้อยละ 30.8) อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ (21 คน) ประกอบอาชีพรับราชการ (39 คน) และมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี (39 คน) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อแผนการศึกษาแบบ ข (เน้นวิชาชีพ) (ร้อยละ 73.2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการเน้นไปในทางเทคโนโลยี (38 คน) ช่วงเวลาที่สนใจศึกษาเป็นหลักสูตรภาคเสาร์-อาทิตย์ (ร้อยละ 87.3) และยังไม่สามารถระบุแผนการศึกษาต่อในอนาคตได้ (45 คน)

2) ผลการศึกษสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสมรรถนะ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และภาวะผู้นำและความรับผิดชอบกล่าวได้ว่าผู้สนใจเรียนต่อหลักสูตรนี้มีความคาดหวังที่จะพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในตนเองอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะทักษะดิจิทัล การปรับตัว และภาวะความเป็นผู้นำ

ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของสาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ต้องการทั้งความรู้เชิงเทคนิคและทักษะอ่อน (soft skills) ในการประยุกต์ใช้ความรู้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1) จากการวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการวางแผนการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา และสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรภาคเสาร์-อาทิตย์ และมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อในอนาคตแต่ยังไม่สามารถระบุช่วงเวลาได้ สอดคล้องกับแนวโน้มการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการให้มีทักษะและความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม [5] ความต้องการศึกษาต่อในแผน ข (เน้นวิชาชีพ) และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเทคโนโลยี สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาทักษะเฉพาะทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงาน มีความยืดหยุ่นของเวลาและรูปแบบการเรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) [6] และความต้องการทักษะในยุค เศรษฐกิจฐานความรู้ ที่แรงงานจำเป็นต้องเพิ่มพูนคุณวุฒิและทักษะควบคู่การทำงานไปด้วย intangiblecapital.org การที่ผู้ตอบจำนวนมากยังไม่กำหนดกรอบเวลาศึกษาต่อชัดเจน แต่แสดงความสนใจนั้น บ่งชี้ถึงแรงจูงใจภายในที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในสายอาชีพ อย่างที่ Yeo และ Lee (2020) ระบุว่าการพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านการศึกษาขั้นสูงเป็นปัจจัยส่งเสริมเศรษฐกิจฐานความรู้อย่างยิ่งยวด [7] และสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ พงศ์กร จันทราช (2566) ซึ่งศึกษาศิษย์เก่าคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาเทคโนโลยีดิจิทัล โดยต้องการให้หลักสูตรจัดการเรียนการสอนนอกเวลางาน (เสาร์-อาทิตย์) และใช้การเรียนแบบผสมผสาน (ในชั้นเรียนและออนไลน์) เพื่อความยืดหยุ่นและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน รวมถึงการสนับสนุนที่จะ ช่วยให้สามารถเรียนต่อได้จริง (เช่น ทุนหรือการผ่อนชำระค่าเรียน) [8] อาจกล่าวได้ว่าในภาพรวม ความต้องการของผู้เรียนยุคใหม่ในสายเทคโนโลยีล้วนมุ่งไปในทิศทางที่ต้องการหลักสูตรที่ตอบโจทย์ชีวิตการทำงาน ผสมผสานกับทักษะดิจิทัล และเตรียมความพร้อมสู่การเป็นบุคลากรที่มีศักยภาพในยุคดิจิทัล

2) จากการศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ภาพรวมให้ความสำคัญสมรรถนะที่พึงประสงค์และกรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทุกด้าน โดยเฉพาะความฉลาดรู้ด้านดิจิทัล (ICT Literacy) และ ความสามารถในการปรับตัว แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามตระหนักถึงคุณสมบัติที่จำเป็นในการประกอบอาชีพในโลกยุคใหม่อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทักษะแห่ง

ศตวรรษที่ 21 ที่เน้นย้ำทักษะการคิดขั้นสูง (เช่น คติวิเคราะห์และสร้างสรรค์) ควบคู่กับทักษะดิจิทัลและความยืดหยุ่นในการปรับตัว เป็นพื้นฐานสำคัญของคนยุคใหม่ [9] ในบริบทของประเทศไทยเอง กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับ UNICEF ก็พบความจำเป็นในการเสริมสร้างทักษะเหล่านี้ให้แก่ผู้เรียนไทย เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ และความฉลาดรู้ด้านดิจิทัล เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับตัวและนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 [10] ดังนั้นผลการวิจัยที่ชี้ว่าผู้เรียนให้ความสำคัญกับทักษะเหล่านี้ จึงยืนยันแนวโน้มเดียวกันว่าหลักสูตรควรมุ่งเน้นสร้างสมรรถนะเหล่านี้อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ช่องว่างของทักษะดิจิทัลในแรงงานไทย ที่มีการรายงานไว้ก็สอดคล้องกับความเห็นของผู้ตอบในการวิจัยนี้ที่ยกให้ความฉลาดรู้ด้าน ICT เป็นอันดับหนึ่ง จากข้อมูลปี 2020 พบว่ามีแรงงานไทยเพียงประมาณ 55% เท่านั้นที่มีทักษะดิจิทัลเพียงพอต่อความต้องการงานในอนาคต (เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การเขียนโค้ดพื้นฐาน การอ่านสื่อดิจิทัล) ซึ่งถือว่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับบางประเทศในภูมิภาค [10] จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้แรงงานไทย ดังนั้น การที่ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของ ICT Literacy จึงเป็นสิ่งสำคัญที่หลักสูตรควรตอบสนองโดยการเสริมสร้างทักษะดิจิทัลเหล่านี้ให้เกิดขึ้นจริง ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้เรียนในตลาดแรงงานยุค Thailand 4.0 ต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายข้างต้น มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงแนวทางส่งเสริมการศึกษาต่อ ดังนี้

1) ควรมีปรับปรุงแบบการจัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่น จัดตารางเรียนในช่วงนอกเวลางาน (เช่น เย็น วันธรรมดาหรือวันเสาร์-อาทิตย์) ตามที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการ และใช้การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ผนวกการเรียนออนไลน์เข้ากับการเรียนในชั้นเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลหรือมีภาระงานประจำ

2) ควรพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นสมรรถนะดิจิทัลและทักษะแห่งอนาคตบูรณาการการพัฒนาทักษะในรายวิชาอย่างเป็นรูปธรรม หรือจัดวิชาเฉพาะหรือกิจกรรมเสริมเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีมข้ามสาขา และการเป็นผู้นำในโครงการเทคโนโลยี ทั้งนี้รอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์การศึกษาชาติได้ชี้ว่าทักษะด้านการคิดขั้นสูง ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และทักษะดิจิทัลเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคใหม่

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อของผู้เรียนในสายเทคโนโลยี เช่น แรงจูงใจส่วนบุคคล อุปสรรคที่เผชิญ (เวลา เงิน ทัศนคติองค์กร) ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของนายจ้างหรือสถานประกอบการต่อบัณฑิต เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองทั้งฝั่งผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ASEAN. (2021). ASEAN Digital Masterplan 2025. ASEAN Secretariat. <https://asean.org/book/asean-digital-masterplan-2025>
- [2] UNESCO Institute for Statistics. (2023). Global Education Monitoring Report: Technology in Education – A Tool on Whose Terms?. <https://uis.unesco.org/>
- [3] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- [4] Ryan, R. M. et Deci, E. L. (2017). Self-determination theory. Basic psychological needs in motivation, development and wellness. New York, NY : Guilford Press
- [5] สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(2), 2843-2854.
- [6] UNESCO Institute for Statistics. (2022). Data for Sustainable Development Goals: ICT in Education, <http://uis.unesco.org>
- [7] Yeo, S. H., & Lee, J. M. (2020). Human capital development and the knowledge-based economy: Policy implications for Southeast Asia. Asian Development Review, 37(2), 118–136, https://doi.org/10.1162/adev_a_00152
- [8] พงศ์กร จันทราช. (2566). ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเอกชน. วารสารวิชาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา, 10(2), 22–31.
- [9] พงศ์กร จันทราช. (2566). ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเอกชน. วารสารวิชาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา, 10(2), 22–31.
- [10] ASEAN Secretariat. (2023). ASEAN Digital Integration Framework Action Plan 2023–2025, <https://asean.org>